

ROYAUME DE BELGIQUE.

KONINKRIJK BELGIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par les membres du Collège réuni de la Commission communautaire commune de Bruxelles-Capitale, compétents pour la Fonction publique, le 8 mars 1994, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'ordonnance "portant des mesures temporaires en faveur des membres du personnel des Services du Collège réuni de la Commission communautaire commune de Bruxelles-Capitale", a donné le 14 mars 1994 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 8 maart 1994 door de leden van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad bevoegd voor het Openbaar Ambt, verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van ordonnantie "houdende voorlopige maatregelen ten voordele van de personeelsleden van de Diensten van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad", heeft op 14 maart 1994 het volgende advies gegeven :

Suivant l'article 84, alinéa 2, introduit par la loi du 15 octobre 1991 dans les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, l'urgence qui permet au ministre de demander que l'avis de la section de législation soit donné dans un délai ne dépassant pas trois jours doit être spécialement motivée. En l'occurrence, la demande d'avis est formulée dans les termes suivants :

"En raison de l'urgence motivée par la nécessité de déposer le texte de l'ordonnance au bureau de l'Assemblée réunie dans le courant de la première quinzaine du mois de mars 1994, ...".

*

*

*

Dans le bref délai qui lui est imparti, le Conseil d'Etat doit se limiter à formuler les observations suivantes.

*

*

*

Observation générale.

Ainsi que le rappelle à propos l'exposé des motifs joint à l'avant-projet, "pour obtenir la qualité d'agent

.../...

définitif des services du collège réuni, les agents contractuels qui y sont en service doivent réussir un concours de recrutement organisé par le Secrétariat permanent de recrutement".

Cette règle, imposée de manière uniforme par l'article 87, § 2, de la loi spéciale de réformes institutionnelles, est conçue comme un principe essentiel destiné à garantir l'objectivité des recrutements et par là, le caractère effectif de l'égale admissibilité aux emplois publics.

Pareille garantie serait cependant illusoire sans cette autre règle qu'établit l'article 15 de l'arrêté royal du 22 novembre 1991 fixant les principes généraux du statut administratif et pécuniaire des agents de l'Etat applicables au personnel des Exécutifs et des personnes morales de droit public qui en dépendent en vertu de laquelle les lauréats sont admis au stage dans l'ordre du classement établi à l'issue du concours (1).

Les dispositions en projet ne peuvent être conciliées avec ces règles dans la mesure où elles organisent soit un concours fictif entre les candidats soit un classement fictif entre les lauréats.

(1) Il est vrai que l'article 13 permet que des conditions spécifiques de recrutement puissent être imposées lorsque la nature des fonctions l'exige. Ce texte ne semble nullement applicable au cas d'espèce. Au surplus, la condition de concertation avec le secrétaire permanent au recrutement semble ne pas avoir été respectée.

L'article 4 du projet impose au Secrétariat permanent de recrutement l'organisation d'un concours spécial en vue du recrutement dans chacun des niveaux, même si des réserves suffisantes sont disponibles pour satisfaire aux autorisations de recrutement; pourraient seuls s'y inscrire les bénéficiaires énumérés à l'article 3 du projet.

Certains de ces bénéficiaires, lauréats au concours organisé par le Secrétariat permanent de recrutement avant l'entrée en vigueur de l'ordonnance en projet, mais dont le délai de validité ne serait pas, à ce moment, expiré, seront classés, en vertu de l'article 6, alinéa 1er, 1°, du projet, avant les autres candidats admis à se présenter à ce concours spécial, encore qu'ils seraient, à la différence de ces derniers, dispensés d'y prendre part, puisqu'il leur suffirait de s'y inscrire pour bénéficier du droit de priorité.

L'article 6, alinéa 1er, précité établit ainsi un classement fictif entre les bénéficiaires des mesures exceptionnelles en projet, sans d'ailleurs prévoir comment se réglerait le classement entre les lauréats de concours différents organisés avant l'entrée en vigueur de l'ordonnance en projet.

Dans ce classement pour partie fictif, chacun des emplois vacants est attribué alternativement à l'un des bénéficiaires de l'ordonnance et à un lauréat qui n'en bénéficie pas (1), de telle manière que le classement spécialement établi conformément aux dispositions en projet

(1) Article 7 du projet.

rendrait inopérant le classement établi par le Secrétariat permanent de recrutement entre les candidats qui ne peuvent se prévaloir des priorités que le projet tend à créer.

Parce que son objet est de déroger par des mesures exceptionnelles en vue du recrutement à titre définitif aux principes généraux rappelés plus haut et, en particulier, à l'article 15 de l'arrêté royal du 22 novembre 1991, en vertu duquel les lauréats doivent être admis au stage selon l'ordre de leur classement, l'avant-projet d'ordonnance tend à écarter l'application de règles arrêtées en exécution de l'article 87 de la loi spéciale de réformes institutionnelles (1); en tant que cette disposition de la loi spéciale détermine, en vertu de la Constitution, les compétences respectives de l'Etat, des Communautés et des Régions, l'avant-projet porte dès lors atteinte à l'application de règles participant à la répartition de ces compétences.

Une telle façon de procéder n'est pas constitutionnellement admissible.

(1) L'article 40, § 1er, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises rend cet article applicable à la Région de Bruxelles-Capitale.

Volgens artikel 84, tweede lid, dat bij de wet van 15 oktober 1991 is ingevoegd in de gecoördineerde wetten op de Raad van State, moet de minister, wanneer hij vraagt dat het advies van de afdeling wetgeving binnen een termijn van ten hoogste drie dagen wordt gegeven, dat verzoek om spoedbehandeling met bijzondere redenen omkleden. In casu wordt in de adviesaanvraag het volgende gesteld :

"En raison de l'urgence motivée par la nécessité de déposer le texte de l'ordonnance au bureau de l'Assemblée réunie dans le courant de la première quinzaine du mois de mars 1994, ...".

*

* *

Gelet op de korte termijn welke hem voor het geven van zijn advies wordt toegemeten, dient de Raad van State zich te bepalen tot het maken van de volgende opmerkingen.

*

* *

Algemene opmerking.

Zoals de bij het voorontwerp gevoegde memorie van toelichting er terecht aan herinnert, moeten, "om de hoedanigheid van vastbenoemd personeelslid van de Diensten van het Verenigd College te bekomen, de in dienst zijnde contractuelen voor een door het Vast Wervingssecretariaat georganiseerd vergelijkend wervingsexamen (...) slagen".

Die regel, op uniforme wijze opgelegd door artikel 87, § 2, van de bijzondere wet tot hervorming der

.../...

instellingen, is geconcipieerd als een grondbeginsel om te garanderen dat de aanwervingen objectief geschieden en dat het beginsel van de gelijke benoembaarheid tot overheidsambten bijgevolg werkzaam is.

Zulk een waarborg zou evenwel illusoir zijn zonder die andere regel, vastgesteld in artikel 15 van het koninklijk besluit van 22 november 1991 tot bepaling van de algemene principes van het administratief en geldelijk statuut van de rijksambtenaren die van toepassing zijn op het personeel van de Executieven en van de publiekrechtelijke rechtspersonen die ervan afhangen, krachtens welke de geslaagden toegelaten worden tot de proeftijd in de volgorde van de na afloop van het vergelijkend examen vastgestelde rangschikking (1).

De ontworpen bepalingen zijn onbestaanbaar met die regels in zoverre zij ofwel een fictief vergelijkend examen voor de gegadigden organiseren, ofwel voorzien in een fictieve rangschikking van de geslaagden.

Artikel 4 van het ontwerp verplicht het Vast Wervingssecretariaat een speciaal vergelijkend examen te organiseren met het oog op de werving in elk niveau, zelfs indien voldoende reserves beschikbaar zijn om te voldoen aan de machtigingen tot werving; alleen de in artikel 3 van het

(1) Artikel 13 maakt het weliswaar mogelijk specifieke wervingsvoorwaarden op te leggen wanneer de aard van het ambt dit vereist. Die tekst lijkt geenszins van toepassing op het onderhavige geval. Daarenboven lijkt niet te zijn voldaan aan de voorwaarde inzake overleg met de Vaste Wervingssecretaris.

ontwerp opgenoemde begunstigden zouden zich daarvoor kunnen laten inschrijven.

Sommigen van die begunstigden, die geslaagd zijn voor het vergelijkend examen door het Vast Wervingssecretariaat georganiseerd voor de inwerkingtreding van de ontworpen ordonnantie, maar waarvan de geldigheidstermijn op dat tijdstip nog niet zou zijn verstreken, zullen krachtens artikel 6, eerste lid, 1°, van het ontwerp, worden gerangschikt voor de andere gegadigden die dat speciaal vergelijkend examen mogen afleggen, alhoewel zij, in tegenstelling tot de laatstgenoemden, niet verplicht zouden zijn eraan deel te nemen, aangezien zij zich maar hoeven in te laten schrijven om aanspraak te kunnen maken op het recht op voorrang.

Het voormelde artikel 6, eerste lid, stelt aldus een fictieve rangschikking vast van de begunstigden van de ontworpen uitzonderingsmaatregelen, zonder trouwens te bepalen hoe de geslaagden voor verschillende, voor de inwerkingtreding van de ontworpen ordonnantie georganiseerde vergelijkende examens zouden worden gerangschikt.

In die gedeeltelijk fictieve rangschikking wordt elke vacante betrekking beurtelings verleend aan één van de begunstigden van de ordonnantie en aan een geslaagde die er geen aanspraak op kan maken (1), zodat de rangschikking die speciaal is vastgesteld overeenkomstig de ontworpen bepalingen tot gevolg zou hebben dat de door het Vast Wervingssecretariaat vastgestelde rangschikking van de gegadigden

(1) Artikel 7 van het ontwerp.

die zich niet kunnen beroepen op de voorrechten die het ontwerp beoogt in te voeren, doelloos wordt.

Het voorontwerp van ordonnantie strekt ertoe de toepassing van ter uitvoering van artikel 87 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen (1) vastgestelde regels terzijde te schuiven, in zoverre het dus tot doel heeft door uitzonderingsmaatregelen inzake aanwerving in vast verband, af te wijken van de hierboven in herinnering gebrachte algemene beginselen en in het bijzonder van artikel 15 van het koninklijk besluit van 22 november 1991, krachtens hetwelk de gegadigden tot de proeftijd moeten worden toegelaten in de volgorde van hun rangschikking; doordat artikel 87 van de bijzondere wet, krachtens de Grondwet, de respectieve bevoegdheden vaststelt van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, doet het voorontwerp bijgevolg afbreuk aan de toepassing van regels inzake de verdeling van die bevoegdheden.

Zulk een werkwijze is uit grondwettelijk oogpunt niet aanvaardbaar.

(1) Artikel 40, § 1, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen maakt dit artikel toepasselijk op het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

VD.

- 10 -

L. 23.180/2.

La chambre était composée de

De kamer was samengesteld uit

Messieurs : J.-J. STRYCKMANS,
de Heren :

président de chambre,
kamervoorzitter,

Y. BOUCQUEY,
Y. KREINS,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

J. DE GAVRE,

assesseurs de la
section de législation,
assessoren van de
afdeling wetgeving,

P. GOTHOT,

Madame : J. GIELISSEN,
Mevrouw :

greffier,
griffier.

La concordance entre la version
française et la version néerlandai-
se a été vérifiée sous le contrôle
de M. J.-J. STRYCKMANS.

De overeenstemming tussen de
Franse en de Nederlandse tekst
werd nagezien onder toezicht van
de H. J.-J. STRYCKMANS.

Le rapport a été présenté par M.
P. HERBIGNAT, auditeur. La note
du Bureau de coordination a été
rédigée et exposée par Mme C.
DEBROUX, référendaire adjoint.

Het verslag werd uitgebracht
door de H. P. HERBIGNAT, audi-
teur. De nota van het Coör-
dinatiebureau werd opgesteld
en toegelicht door
Mevr. C. DEBROUX, adjunct-refe-
rendaris.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

J. GIELISSEN.

J.-J. STRYCKMANS.